

Pensiile militare

Câteva aprecieri si propuneri

de general Alexe Anastasiu

Înainte vreme trecerea la pensie si situatiunea de pensionar nu erau privite de militari cu amărâtă deceptiune decât doar sub raportul vârstei. Quantumul pensiei, de ex., fată de solda gradului din activitate, prezinta o diferentă bănească foarte mică; iar ca tratament moral, regimul respecta riguros principiul erarhiei, întrucât nici un militar activ nu primea o soldă mai mare de cât pensia unui grad superior.

Astfel, de ex., solda unui căpitan activ înainte de războiu (1916) era, împreună cu indemnitatea (indemnizatia, *n.n.*) de activitate, 460 de lei.

Pensia unui maior era 466 lei. Deci căpitanul activ nu primea mai mult decât maiorul pensionar.

Solda unui colonel din activitate 800 lei. Pensia unui general de brigadă 900 lei.
□i asa mai departe în sus si în jos.

După războiu însă, spiritul anarhizant ce-a stăpânit conducerea noastră a ignorat sau a depreciat cu totul această măsură înțeleaptă de disciplinare a contumirilor (cuanumurilor, *n.n.*) bugetare la solde si pensii.

Astfel, de ex., solda unui maior cu indemnitățile bugetare este de 15.795 lei, iar pensia unui general de corp de armată domiciliat într-o localitate de a patra categorie este de 14.135. Prin urmare, un maior activ primește mai mult decât un general de corp de armată!

Or, principiile organice cari prezidează la constituirea, perfectarea si păstrarea unui corp bun de ofiteri si de subofiteri activi (de carieră) cer, între conditiunile de realizare, si un regim satisfăcător de pensii (*subl.n.*). Evident, prin tratament satisfăcător la pensie nu se poate înțelege astăzi un regim de favoruri ca pe vremea când militarilor de carieră părăsind armata li se acodau titluri si proprietăți cu venituri mari, rente frumoase si fel de fel de privilegii; dar, în nici un caz, acest regim nu poate si nu trebuie să fie astfel încât militarul activ să se gândească la pozitia de pensionar cu oroare, iar pensionarii s-o îndure ca pe o funestă calamitate.

Ne găsim astăzi în trista situațiune că militari activi cari altădată, când îndeplineau numai una din condițiunile legale, cereau singuri trecerea lor la pensie, astăzi nu știu cum să solicite, să implore chiar, celor în posibilitate a-i cruta favoarea mentinerii în serviciul activ până când vor împlini și a doua condițiune de pensionare; iar conducerea militară superioară, constientă de mizerabila remunerare a pensiilor, nu poate avea cruzimea să-i refuze, abătându-se astfel de la cerintele reîntineririi cadrelor, atât de necesare unei bune încadrări și pentru timp de pace și pentru mobilizare.

Dăinuirea acestei stări este profund defavorabilă intereselor de apărare națională. Personal sunt poate dintre acei putini camarazi cari, ajutați de soartă, nu trăesc numai din pensie. Cu o simțitoare obiectivitate, dar și cu toată grija unor consecințe cari pot fi extrem de grave, nu știu cum să dau mai insistent alarma, afirmând că, sub raportul fortei morale, cu ofiteri și subofiteri activi cari văd în pensionarii maltratați de astăzi perspectiva situației lor de mâine nu se poate face, cu rezultatele așteptate, pregătirea maselor de luptători pentru jertfele supreme, căci, atunci când recunoștința patriei se surgoază, sufletul jertfei se distruge.

Statul n-ar trebui să ciuntească drepturile de precădere în atențiunea sa pentru forțele de apărare națională, dator fiind să asigure sporirea capacității ofiterilor și subofiterilor armatei.

Această calitate nu se cultivă însă și nu se sporește în rândurile militarilor activi cu un sistem de prigoană a pensionarilor militari, independent de orice considerațiuni și, la rigoare, chiar simțitoare jertfe bănești, pensiile militare actuale trebuie neapărat și urgent reaxate. Această reaxare se impune s-o facem, cu atât mai mult cu cât ea poate fi realizată ușor, repede și fără sacrificii bugetare.

Operațiunea organică în chestiune comportă următoarele măsuri capitale, dar necostisitoare: 1) O **lege specială de pensiuni militare**, raportată – ca principiu de bază – la solda militarului activ, în funcție de un procent la sută cumpănit pentru o stare normală a finanțelor statului și cari să cuprindă prescripțiuni referitoare și la stări anormale, ca bunăoară criza actuală; adică, evitând o provocare de sporuri bugetare atunci când statul nu le poate suporta, scopul legii fiind deocamdată numai eliminarea cauzelor de nedreptăți, pentru a pune capăt haosului și anarhiei existente din cauza legii actuale și a dispozițiunilor pentru aplicarea ei, vitrege pensionarilor militari.

2) Separarea conducerii și administrării pensiilor militare de Casa generală de pensii (Ministerul de Finanțe trecându-le pe seama Ministerului Apărării Naționale).

Pentru a ne putea da seama cu deplină conștiință de necesitatea și posibilitatea înlăptuirii acestor două măsuri, le vom cerceta mai în detaliu pe fiecare în parte.

O LEGE SPECIALĂ DE PENSIUNI MILITARE

Această măsură organică legislativă n-ar fi o inovatie față de alte țări și nici chiar pentru țara noastră, întrucât există aiurea, iar la noi, în 1899, ministru de războiu fiind generalul Jak Lahovari, ofiter de stat major foarte cult (fost profesor universitar) și un excelent organizator, s-a făcut și s-a pus în aplicare prima lege specială pentru conducerea și administrarea pensiilor militare, prin Ministerul de Războiu. Acea lege a fiintat până în 1902, fără să fi produs vre-un neajuns pentru cineva, fără deficite în sarcina Statului și fără nemulțumiri și plângeri din partea pensionarilor militari, ori procese în justiție cari astăzi abundă în compartamentul militar de la Casa generală de pensii, unde, în 1902, au fost trecute pentru considerațiuni și scopuri de moment, nerealizate de altfel chiar de atunci.

Unificarea conducerii și administrării pensiilor civile și militare concentrându-le la o singură Casă de pensii dependentă de Ministerul de Finanțe pretindea, pe lângă avantajul economiei de cheltuieli și simplificarea sistemului de egalare a drepturilor pensionarilor și armonizarea lor erarhică, toate categoriile de pensionari fiind în mâna unei singure autorități. În practică însă, o dispozițiune riguroasă în acest sens nu s-a luat. Regimuri speciale de pensii pe categorii au fost create de atunci într-una. Chiar numai în domeniul pensiilor militare avem regimuri și legi speciale pentru jandarmerie, și aviație, iar în domeniul civil și eclesiastic avem legi și case speciale pentru pensii la C.F.R., la Ministerul Sănătății, la Case autonome, precum și regimurile existente în provinciile surori, pe cari a trebuit să le menținem.

Că lucrul este așa și trebuie să rămână astfel face dovadă textul art. 2 din anteproiectul legii generale de pensii întocmit anul trecut de Finanțe, care stabilea că intră sub prevederile legii (aceea care se elabora) toate categoriile de pensionari, afară de acelea cari dispun de legi, regimuri și case de pensii proprii cari vor continua să fiinteze și mai departe așa cum sunt, dacă ele singure nu ar cere trecerea la Casa generală de pensii a Ministerul de Finanțe.

Prin urmare, regimuri de legi speciale existând, ideia creării unui precedent prin o lege specială pentru pensionarii militari este exclusă. Iar facultatea de-a fiinta sau nu sub regimul unificat, fiind admisă de Ministerul de Finanțe, cum dovedeste anteproiectul de lege din anul trecut, această facultate nu poate fi interzisă pensionarilor militari.

Vom vedea mai departe și alte temeuri cari pledează în favoarea acestei mult așteptate măsuri.